

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3172/2021
23.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Зорана Хаџића и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јована Петковић Бранисављевић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Водовод и канализација“ из Панчева, чији је пуномоћник Саша Левнајић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2700/21 од 15.07.2021. године, у седници већа одржаној 23.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2700/21 од 15.07.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2700/21 од 15.07.2021. године у ставу првом изреке у делу у коме је потврђена пресуда Основног суда у Панчеву П1 798/19 од 02.02.2021. године у ставу другом, као и у ставу другом и трећем изреке и пресуда Основног суда у Панчеву П1 798/19 од 02.02.2021. године у ставу другом и трећем изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу, за период од од 18.12.2016. године до 02.09.2019. године, исплати укупан износ од 129.947,44 динара са каматом и то: на име разлике између исплаћене и припадајуће накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 75.259,04 динара, са законском затезном каматом и на име разлике између исплаћене и припадајуће накнаде за исхрану у току рада износ од 54.688,41 динара са законском затезном каматом, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове целог поступка у износу од 70.699,47 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 798/19 од 02.02.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је поступање по објективном преиначеном тужбеном захтеву тужиоца од 04.12.2020. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу, за период од 18.12.2016. године па до 02.09.2019. године, исплати на име разлике између исплаћене и припадајуће накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 75.259,04 динара са каматом на појединачне износе као у изреци и на име разлике између исплаћене и припадајуће накнаде за исхрану у току рада укупан износ од 54.688,41 динар са каматом на појединачне износе као у изреци, што укупно износи 129.947,44 динара, а све са припадајућом законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ, почев од 01. у наредном месецу за претходно доспели месец, па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 64.799,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2700/21 од 15.07.2021. године, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у првом и другом ставу изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде па је обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 87.299,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, док се захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од још 3.000,00 динара и захтев за исплату законске затезне камате од дана пресуђења, до дана извршности пресуде, одбија, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији изражену у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао, Врховни касациони суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/2011...18/2020), да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у спорном периоду био у радном односу код туженог. Чланом 24. став 1. тачка 4. и 5. Уговора о раду који је

тузилац закључио са туженим 11.05.2015. године, предвиђено је да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и накнаду за регрес у висини наведене у овом уговору. Тужилац је са туженим 01.09.2015. године закључио Анекс уговора о раду према коме се анекс примењује до престанка важења или измена Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ број 116/14) односно до добијања другачијег мишљења Министарства финансија Владе РС или другог надлежног министарства. Тужени је тужиоцу у спорном периоду обрачунавао и исплаћивао накнаду трошкова за исхрану у току рада и накнаду трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у складу са својим програмом пословања за конкретне године. Износи досуђени тужиоцу представљају разлику између накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора и накнаде за исхрану у току рада обрачунате у вредности прописаној Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије („Службени гласник РС“ бр.27/15 од 18.03.2015. године, ступио на снагу 26.03.2015. године) и Посебним колективним уговором за јавна и јавнокомунална предузећа Града Панчева („Службени гласник РС“ бр.59/2015 од 02.07.2015. године) и накнаде тих трошкова исплаћених тужиоцу за утужени период.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су примењујући чланове 118. став 1. тачка 5 и 6, 246. став 1. и 2, 256. и 257. Закона о раду, члана 9. ст. 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, правила из одредбе чл. 65. и 66. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и одредбе 84. и 85. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунална предузећа Града Панчева, оценили да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора и накнаде за исхрану у току рада у складу са посебним колективним уговорима, да се правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других јавних примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за регрес за коришћење годишњег одмора и накнаду за исхрану у току рада, па је као основан усвојен постављени тужбени захтев.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови на правилно утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава, са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним

службама. У члану 4. истог закона прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава, па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему и обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом се сматрају примања из радног односа као што је, између осталог, и накнада за регрес за коришћење годишњег одмора и накнада за исхрану у току рада, а што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора и на име накнаде за исхрану у току рада, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате.

Због тога су по схватању Врховног касационог суда одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, ништаве и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен, као неоснован.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Имајући у виду исход спора, туженом припада накнада трошкова целокупног парничног поступка применом члана 153. став 1, 154. и 163. ЗПП и то право на накнаду трошкова за састав одговора на тужбу у износу од 6.000,00 динара, за заступање туженог од стране адвоката на три одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, за састав жалбе у износу од 18.000,00 динара и за састав ревизије у износу од 18.000,00

динара. Туженом, осим за таксу на одговор на тужбу у износу од 6.199,47 динара, нису досуђени трошкови за судске таксе, јер захтев за накнаду судских такси у преосталом делу није опредељен у односу на врсту правне радње за коју се тражи накнада, због чега је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**